

Nationale Bank gelooft zichzelf blijkbaar niet

Met de inflatie doelstelling van de Europese Centrale Bank is het optimaal de loonstijgingen onder 2 procent te houden. Vreemd dat dat denkspoor ontbreekt in de indexstudie van de Nationale Bank, nochtans lid van de ECB. Geloof de NBB haar eigen doelstelling niet?

De studie van de Nationale Bank (NBB) over de loonindex is officieel nog niet rond, maar desondanks worden de krachtlijnen al uitvoerig besproken. Volgens de NBB zijn er verschillende sporen.

Een eerste, voor de hand liggende mogelijkheid, is de index begraven. Dat deed een aantal buurlanden in het verleden. Dat voorstel hoeft weinig toelichting. Evenmin het alternatieve voorstel om de indexering van lonen niet automatisch te laten gebeuren, maar pas na overleg tussen de sociale partners. In essentie komt dat op hetzelfde neer. Ook bij een volledige afschaffing worden lonen onderhandeld tijdens het sociale overleg. Het is een misverstand te denken

Het probleem van ons huidige systeem is dat de loonkoppeling niet alleen automatisch maar ook blind gebeurt.

dat daarbij geen rekening gehouden wordt met de koopkracht en de evolutie van de prijzen. In landen waar er geen automatische koppeling bestaat, wordt er tijdens de loononderhandelingen ook gekeken naar de stijging van de levensduur. Het probleem van ons huidige systeem is dat er een blinde en automatische koppeling is. Hoe kan je anders verklaren dat de koopkracht in gelijkwaardige landen zonder het mechanisme - Nederland, Oostenrijk en de Scandinavische landen - historisch minstens evenveel en zelfs meer gestegen is?

Een ander denkspoor dat de NBB vooropstelt is stookolie, gas en elektriciteit uit het indexmechanisme te halen. De motivering daarvoor is dat vooral de energiegeregelateerde producten tot forse prijsstijgingen

leiden. Dat argument is kortzichtig. Het afgelopen decennium zijn de energieprijzen inderdaad meer gestegen dan het algemeen prijspeil, maar het omgekeerde was bijvoorbeeld het geval tijdens de jaren 80 en 90. Niemand kan voorspellen hoe het in de toekomst zal zijn. Vandaag zijn het energieprijzen, morgen zijn het misschien stijgende importprijzen door de dalende euro, overmorgen de voedselprijzen, enzovoort. De nadelen van het systeem blijven bestaan.

LOON-LOONSPIRAAL

Hoe meer goederen men uit de korf haalt, hoe verder men van het uitgangspunt weggaat: een poging om de koopkracht van de werknemers te behouden. Hun beklamen is dan ook terecht. Bovendien is het zo dat, hoe meer men dergelijke producten uit de index laat hoe groter het impliciete gewicht van arbeidsintensieve goederen wordt. Dat betekent dat je lonen meer en meer aan de lonen zelf koppelt. Als er zich in dat geval een loonstijging voordoet, dan zal het competitiviteitsverlies zich veel sterker doorzetten omdat je dan als het ware een loonspiraal krijgt.

De NBB suggereert ten slotte rekening te houden met de hoogte van het loon. Hoe hoger het loon, hoe lager de stijging bij een indexatie. In Cyprus heeft men dat ingevoerd. De onderliggende gedachte is dat dit systeem de lage lonen beschermt, weliswaar ten koste van de hogere lonen. Het risico is dat dat averechts kan werken. Dergelijke indexatie maakt laaggeschoolde arbeid relatief duurder. En laat dat

Gert Peersman

- Is hoogleraar economie aan de Universiteit Gent.
- Vindt dat energiegeregelateerde producten uit het indexmechanisme halen onzinnig is.
- Stelt dat rekening houden met het loon averechts kan werken.

nu net de categorie zijn waar de problematiek het grootst is, omdat zij de eersten zijn die hun job verliezen als de competitiviteit verslechtert. Zo tref je diegene die je wil bedienen. Als het de bedoeling is te herverdelen, dan zijn er betere instrumenten om dat te doen, zoals progressieve belastingen.

Het meest merkwaardige aan de voorstellen is de afwezigheid van een denkspoor dat aansluit bij de wetenschappelijke literatuur. Uit die literatuur blijkt dat, als je de

inflatie doelstelling van de Europese Centrale Bank (ECB) geloofwaardig acht, het voor de welvaart optimaal is iedere vorm van indexatie volgens deze doelstelling te doen. En laat de NBB nu net deel uitmaken van de ECB...

In essentie komt het hier op neer. De ECB heeft als primaire doelstelling een inflatie van 2 procent voor de gehele eurozone, en zal er alles aan doen om die te halen. Wanneer lonen met 2 procent stijgen, dan kunnen loonkosten nooit de oorzaak zijn van een afwijking van deze doelstelling. Dat geeft de ECB maximale ruimte om met haar beleid op andere macro-economische schommelingen te reageren.

Is de loonstijging meer dan 2 procent, dan drijft dat de inflatie boven de doelstelling en moet de ECB daarop reageren met een renteverhoging zodat de inflatie terugkeert naar de doelstelling. Deze renteverhoging doet de economische activiteit afnemen en kost dus jobs. De daling van de werkgelegenheid wordt nog groter door een verlies aan competitiviteit ten opzichte van de landen waar de lonen niet met meer dan 2 procent stijgen.

Cruciaal in dit verhaal is dat de doelstelling van de ECB effectief geloofwaardig is, want gemiddeld realiseert ze die ook. Dat betekent dat de levensduur in Europa gemiddeld met 2 procent stijgt, en dus impliciet ook de lonen van onze handelspartners. Een jaarlijkse loonstijging van 2 procent verzekert dan niet alleen het behoud van koopkracht voor de werknemers, ook de competitiviteit van de ondernemingen evolueert consistent met de buurlanden. Een tip: je moet voor deze literatuur in Google niet zoeken op 'automatic wage indexation', maar op 'inflation persistence'.

GESPOT

EDWIN TRUMAN
PETERSON INSTITUTE

The New York Times

DE TIJD-REDACTIE SELECTEERT
ELKE DAG EEN OPMERKELIJKE
BUITENLANDSE OPINIE

Amerika is gedoemd tot meer leiderschap in de eurocrisis.

Voor de derde keer in een eeuw is in Europa een bitter conflict uitgebroken gevoerd door historische wrok. De VS kijken vanop afstand toe in de hoop niet meegesleurd te worden. Het conflict wordt niet uitgevochten op het slagveld, maar in de internationale financiële arena. Maar net zoals in de Eerste Wereldoorlog, door president Woodrow Wilson ooit afgedaan als 'een dronkenmansruzie', en zoals in de Tweede, waar Amerika officieel afzijdig bleef tot Pearl Harbor, zal de eurocrisis wel

degeelijk de betrokkenheid van de VS nodig hebben, of we dat graag hebben of niet. De VS raden het IMF en zijn niet-Europese leden af Europese beloftes te doen, maar die passiviteit riskeert de crisis én haar macro-economische effecten te verergeren. De VS moeten meer leiderschap tonen, zowel wat betreft de voorwaarden voor meer geld aan Europa als in het overtuigen van andere landen om de Europeanen te helpen.

■ Deze opinie is gespot in The New York Times.

DE OPINIE VAN ZAK

Hoog tijd voor een nieuwe aandelenwet

LEZERS BRIEF

Hoe de recessie omvormen tot groei? Besparen kan het begrotingstekort verminderen, maar zal deze crisis niet oplossen. Alleen groei kan de recessie oplossen, door meer werkgelegenheid en meer export. Hoe kunnen we dat verwezenlijken? Er zouden in ons land 40.000 sociale woningen te kort zijn. Als er in de bouw volledige tewerkstelling is, werkt de hele economie goed. De woningbouw zorgt voor werk in steenbakkerijen, cementfabrieken, de houtsector, vloeren, sanitair, textiel, keukens, en ga zo maar door. Hoe die woningbouw financieren? De federale staat en de gewesten zouden in onderlinge verstandhouding een lening kunnen uitschrijven op 8 jaar tegen 2 procent voor de eerste twee jaar, 3 procent voor de volgende drie jaar en 4 procent voor de laatste drie jaar. Dat met vrijstelling van roerende voorheffing de eerste vijf jaar en 15 procent roeren-

de voorheffing de volgende vier jaar. Vanwaar dat geld kan komen? Op de spaarboekjes staat meer dan 34 miljard euro. Voor 4.000 woningen heb je 400 miljoen euro per jaar nodig. Welk risico lopen we? De bouwmaatschappijen bezitten de woningen, maar kunnen ze ook voor een deel verkopen en zo aan nieuwe financiering geraken. Wie zal die sociale woningen bouwen? Bestaande vennootschappen en nieuwe vennootschappen. Allemaal hebben ze financiële middelen nodig, terwijl sommige banken maar spaarzaam kredieten geven. Een nieuwe, aangepaste aandelenwet (KB 15, de wet Cooreman-De Clercq) die beleggen fiscaal aantrekkelijker maakt, zou veel kapitaalverhogingen of nieuwe vennootschappen kunnen stimuleren.

Etienne Cooreman
eresenator (CD&V)
gevozen voorzitter commissie Financiën

G50

DE TIJD VERZAMELDE 50 OPINIEMAKERS
DIE ZICH ZORGEN MAKEN. ELKE DAG LATEN WE
EEN VAN HEN AAN HET WOORD.

LUC VERSELE
CEO LANDBOUWKREDIET

de slachtoffers gedeeltelijk te vergoeden. Maar al snel gebruikte de overheid die pot ook voor het aanzuiveren van het begrotingsdeficit. Gesterkt door die ervaring werd de heffing sinds 2008 stelselmatig opgetrokken tot 15 basispunten in 2011. Voor de sector betekende dat een verho-

ging van de jaarlijkse heffing van 41 miljoen tot 470 miljoen euro.

Dat was nog niet voldoende en daarom besliste de nieuw aangestelde regering die heffing voor 2012 op te trekken tot liefst 24,5 basispunten met een te verwachten opbrengst van 1,062 miljard euro. Niet alleen de hoogte van de heffing fruikt de goede werking van de sector, de heffing zelf leidt tot ongewenste neveneffecten. Ze geldt immers alleen voor de in België gevestigde banken en niet voor de buitenlandse bijhuizen die in hun thuisland de daar geldende veel lagere heffing betalen.

Daardoor kunnen die bijhuizen in België betere voorwaarden aanbieden dan de lokale spelers. Het addertje onder het gras is dat daardoor spaarmiddelen naar het buitenland worden versast en onze economie

‘Als spaargeld naar het buitenland vertrekt, sputtert onze interne economie’

niet wordt geolied. Onze banken zorgen ervoor dat het spaargeld wordt omgezet in kredietverstrekking aan de bedrijven en aan de gezinnen waardoor de Belgische economie de nodige brandstof krijgt. Vertrekken die spaargelden naar het buitenland, dan sputtert onze interne economie.

De groep Landbouwkrediet moet in 2012 meer dan 40 miljoen euro betalen. Jaarlijks verstrekken we voor circa 2 miljard kredieten. Als de bankenheffing het bankresultaat minder zou bezwaren, dan kunnen de niet-geaffekteerde middelen aangewend worden om kredieten goedkoper aan te bieden zonder ons duurzaam bankmodel te ondermijnen. Als we dat doortrekken voor de hele sector, zou dat de gezinnen en bedrijven meer zuurstof geven.

COLOFON DE TIJD

ADRES
Mediafin,
Havenlaan 86c, bus 309 1000 Brussel
Tel.: +32 (0)2 4233611
op werkdagen van 8u30 tot 18u
ABONNEMENTEN & DISTRIBUTIE
Tel. 0800/55550
Fax: +32 (0)2 454.28.32
abon@tijd.be
REDACTIE
Tel.: +32 (0)2 42338.40
Fax: +32 (0)2 42338.15

Lezers: reacties@tijd.be
Persdienten: persdienten@tijd.be
Opinie: opinie@tijd.be
REKENING
Mediafin: 42-7058051-21
BTW-NUMMER
404.800.301
ADVERTENTIES
Trustmedia
Tel.: (02) 422.05.11
Fax: (02) 422.05.10
info@trustmedia.be

ALGEMEEN DIRECTEUR
Dirk Velghe
OPERATIONEEL DIRECTEUR
Dieter Haerens
FINANCIEEL DIRECTEUR
Arnoud Delensbroelle
REDACTIEDIRECTEUR
Frederik Delaplace

HOOFDREDACTIE
Isabel Akers
(hoofdreducteur@tijd.be)
ADJUNCT-HOOFDREDACTEUR
Henk Dheenede
MULTIMEDIA-MANAGER
Tom Peeters
REDACTIEMANAGER
Oliver Driess
MANAGER NIEUWE MEDIA
Roland Legrand

NIEUWSMANAGEMENT
Gwen Dedrick, Serge Mampaey, Henk Dheenede,
Stephan Verheyden
SENIOR WRITERS
Pierre Huylenbroeck, Stefan Michiels, Jean Vanempen
CENTRAL NEWS DESK
Kurt Vansteelandt (chef), Koen Dedobbeleer, Jan De Schampheleers, Kim Everaep, Koen Lambrecht,
Elke Mussche, Sébastien Rousseau, Ben Semure
POLITIEK & ECONOMIE
Katrien Verstraete (chef), Ivan Broeckmeyer, Dirk De Wilde,
Lieve Dierckx, Bart Haecq, Pieter Blomme, Lars Bovel,

Wim Van de Velde, Kris Van Haver, Jan Van Hoesche,
Barbara Moens, Erik Zaczek
ONDERRICHTING
Bas Karstjens (chef), David Adriaens, Bert Broers, Marc De Roo,
Stephanie De Rijck (chef), Daan Balligeer, Ise De Witte,
Stijn Demester, Wouter Verweene
CODA
Koen Van Boem (chef), Tom Peeters
EINDREDACTIE
Piet Bonckaert (chef), Verleke Janssens, Robert Messiaen,
Walter Kongs, Carl Pansaers, Peter Raaijng,
Hilde Vandenbussche, Charlotte Van Dyck, Kaat Van Overwalle,
Ann Welter

IN DE PRAKTIJK & RAPPORTEN
Elien Claerens, Erika Raquet
GELD & BELEGGEN
Christophe De Rijck (chef), Daan Balligeer, Ise De Witte,
Stijn Demester, Wouter Verweene
INFORMATIE
Filip Ysebaert (chef),
Fabrizio Colucci, Patrick D'Haeyere, Frank Schulpé
FOTO
Alexia Mangalinduc (chef),
Jean Dujardin, Tim Ricour, Kristof Van Accom

SABATO
Gerd Achkaert (chef), Jan Lodewijckx, Philip Van Bastelaere
LAY-OUT
Jan Neils (art director),
Arnoud Carnetnicko, Stefan De Clippelre,
Aigis De Vlecker, Sue Yoon, Bart De Troy
TIJDS- & NIEUWE MEDIA
Raphaël Coche, Pascal Launyns
REDACTIESECRETARIAAT
Ann Leemans, Nicole Hofkens
NETTO
François Mathieu (chef), Nadine Bollens, Caroline Deckerck, Petra De Rook, Ise Janssens, Willem Raavoet, Peter Van Maldegem,
Sven Vonck
KOERSINFORMATIE
VVD Group

DE TIJD is een uitgave van Mediafin
mediafin

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
DIRK VELGHE, HAVENLAAN 86C, BUS 309, 1000 BRUSSEL